

The Wisdom of the Wise Child

Rabbi Alexander Davis

Minneapolis Artist Lab

4-12-16 4 Nisan 5776

חכם מה הוא אומר! מה העדות והחקים והמשפטים, אשר צוה ?? אלהינו אתכם! ואף אתה אומר-לו כהלכות הפסח: אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן:

רשע מה הוא אומר! מה העבדה הזאת לכם! לכם ולא לו. ולפי שהוציא את-עצמו מן הכלל, כפר בעקר. ואף אתה הקהה את-שניו, ואמר-לו: בעבור זה, עשה ה' לי, בצאתי ממצרים, לי ולא-לו. אלו היה שם, לא היה נגאל:

תם מה הוא אומר! מה זאת! ואמרת אליו: בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים מבית עבדים:

ושאינו יודע לשאול, את פתח לו. שנאמר: והגדת לבנך, ביום ההוא לאמר: בעבור זה עשה ה' לי, בצאתי ממצרים:

The Torah refers to four children: One wise, one wicked, one simple and one who does not know how to ask a question.

What does the wise child say? "What are the precepts, statutes and laws God commanded you?" You should tell him about the laws of Pesach, it is forbidden to conclude the afikoman after the Passover offering.

What does the wicked child say? "What does this drudgery mean to you?" To you and not to him. Since he excludes himself from the community, he has denied a basic principle of Judaism. You should blunt his teeth by saying to him: "It is for the sake of this that God did for me when I left Egypt. For me and not for him. If he was there he would not have been redeemed."

What does the simple child say? "What's this?" You should say to him "With a strong hand God took me out of Egypt, from the house of servitude."

And the one who does not know how to ask, you start for him, as the Torah says: "And you should tell your son on that day, saying 'It is for the sake of this that God did for me when I left Egypt.'"

Kedushat Levi, "Chakham mah hu omer"

מצה מורה על חידוש העולם שיש לעולם מחדש בראו מאפס המוחלט והמציא יש מאין... נמצה שחמץ ענינו דבר ישן והחיפך הוא מצה רצונו לומר דבר מחדש...
הלא די לנו במצות מצה המורה על חידוש העולם בכל רגע... כוין שנאכל אחר כך חמץ חשש קרוב הוא שנשכח את הדבר ויבטל ההערה של פסח... ומה צורך לעדות והחוקים ומשפטים! ולזה משיבין לו אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן.

Matza teaches us about the renewal of the world, that the world is a new creation, something from nothing. And we find that chametz is something old, the opposite of matza which is something new.

Isn't it enough, therefore, that the mitzvah of matza teaches renewal of the world each moment? Since afterwards we eat chametz, there is fear that we will forget this thing and nullify this Passover insight... What then is the real need for the laws, precepts and statutes? To this, answer him, "do not eat after the Pesach afikoman."

Netivot Shalom (Noah Hayim Berezovsky), 20th C, Israel

עוד מרומזו במצות החדש הזה לכם שיהודי מצווה להתחדש תמיד כבריה חדשה וכמו שאומרים בברכת הלבונה "וללבונה אמר שתתחדש..." המצוה הראשונה שנצטוו ישראל היינו הדבר הראשון שאמר הקב"ה לישראל שראש לכל צריך יהודי תמיד להתחדש. והו ענין ישראל מונין ללבנה שהיא מורה על חידוש והידוש והתחדשות כי החמה אורה גדול וחזק מאד אבל אין בה שום חדושים שבכל שית אלפי שנין היא מאירה תמיד באותה מדה אבל הלבנה יש בה תמיד חידושים

This further hints in "this shall be for your the first month" that a Jew is commanded to continually renew him/herself as a new creation as it says in the blessing for the moon, "to the moon God said, "renew yourself." The first mitzvah that Israel was commanded, the first thing God said to the Jewish people was, "first and foremost a Jew must renew him/herself." This is why we count by the moon for she teaches about innovation/change and renewal. For the sun has a great, powerful light but it is it never changes. For six thousand years it has always burned with the same brightness but the moon always changes.

Shlomo Carlebach, "The Carlebach Haggadah"

The chacham is intellectual, he needs to be taught. How about stopping being only intellectual? How about tasting the afikoman, tasting the depths of life, feeling deep emotion and serving God with it?

Rabbi Shlomo Riskin, "The Passover Haggadah"

The wise child's approach to life is intellectual. He wants to understand and reason and you must instruct him. However you must also teach him that Judaism is not merely an intellectual pursuit. While he may comprehend the laws cognitively, he should also remember the taste of the matzah. It is not enough only to study Judaism; one must practice it. And the joy of practicing should be as a pleasant taste on the tongue remaining long after the actual performance of the mitzvah.